

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän puhdistamista Kuhmossa Tönölän ampumaradalla.

ILMOITTAJA

Kuhmon kaupunki
PL 15
88900 Kuhmo

Yhteyshenkilö:
Jari Juntunen
puh. 044 7255 254

KIINTEISTÖ, SEN SIJAINTI JA KÄYTTÖTARKOITUS

Kunnostettava kohde, Tönölän ampumarata, sijaitsee Kuhmon kaupungin omistamalla kiinteistöllä (290-405-73-21) kaupungin itäpuolella 4 km ajomatkan päässä keskustasta.

KIINTEISTÖN OMISTAJA

Kuhmon kaupunki
Kainuuntie 82
88901 Kuhmo

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn on pääsääntöisesti oltava ympäristölupa. Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan luvan sijasta riittää ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jos pilaantuneen alueen laajuus ja maaperän pilaantumisen aste on riittävästi selvitetty, jos puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttävää puhdistusmenetelmää ja jos toiminnasta ei aiheudu ympäristön muuta pilaantumista. Tässä tapauksessa ilmoitusmenettely on riittävä. Kunnostuskohde sijaitsee Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, joka siten on asian ratkaisijana.

PILAANTUMISTA KOSKEVAT TIEDOT

Selvitys pilaantumista aiheuttaneista tapahtumista

Kyseessä on ampumaradan maaperän kunnostaminen. Ampumaradalla on harjoitettu pienoiskivääri ja –pistooliammuntaa vuodesta 1985 lähtien.

Selvitys pilaantumisen aiheuttaneesta aineesta ja pilaantuneen maan määrästä

Alueella on tehty maaperätutkimuksia Kainuun ympäristökeskuksen toimesta kesällä 2003, ja Kuhmon kaupungin toimesta vuonna 2009.

Ramboll Finland Oy tutki maaperän, pohjaveden, pintaveden ja sedimenttien tilaa elokuussa 2015. Tuolloin maaperänäytteitä otettiin 28 tutkimuspisteestä. Yhtiön on laatinut maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista raportin 30.9.2015. Raportin mukaan taustavalliin ammutun lyijyn kokonaismäärä on arviolta 5 tonnia. Taustavalliin on kertynyt luotien mukana myös antimonia, sinkkiä ja kuparia. Pilaantunutta maaperää on taustavallin ja maalitaulujen aluella. Yhdessätoista tutkimuspisteessä havaittiin ylittävän lyijyn alempi ohjearvo, 200 mg/kg. Sen ylittävältä osalta pilaantuneen maaperän pinta-ala on noin 300 m², ja määrä n. 80 m³ktr.

Maaperän metallipitoisuudet eivät Ramboll Finland Oy:n tekemän arvioinnin mukaan aiheuta merkittävää ympäristö- tai terveysriskiä, eikä kiireellistä maaperän puhdistustarvetta ole.

Ramboll Finland Oy:n tutkimuksissa sedimentteissä, pinta- tai pohjavesissä ei havaittu sellaisia metallipitoisuuksia, että niitä voitaisi luokitella pilaantuneiksi. Haitta-aineiden pitoisuudet pohjavesinäytteissä ja vedenottamalla alittivat pohjaveden ympäristölaatonormit ja talousveden laatuvaatimusten enimmäisarvot.

Maaperä-, pohja- ja pintavesiolosuhteet

Maaperä on hiekkaa. Kohde sijaitsee harjulla, jonka keskiselänteen välikerroksissa on myös soraa. Maaperän pinnanmuotoja on muokannut kohteen aiempi käyttö maanaineksen ottoalueena.

Alue kuuluu Tönölän pohjavesialueeseen, joka on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Alueella on v. 1975 rakennettu vedenottamo, josta otetaan vettä n. 150 m³/vrk. Pohjaveden virtaussuunta on vuonna 2009 valmistuneen pohjavesialueen suojelusuunnitelman mukaan ampumarata-alueelta kohti vedenottamoa. Ampumarata –kiinteistö rajoittuu Lammasjärveen.

SELVITYS PUHDISTUSTYÖN SUORITTAMISESTA

Selvitys puhdistustavoitteesta

Maaperän kunnostuksen tavoitteena on puhdistaa tutkimuksissa todettu pilaantunut pintamaa ampuma- ja taulupenkalla ja luotien iskemäkohdissa.

Tavoitteena on alentaa maaperän haitta-ainepitoisuuksia siten, että maaperän pilaantuneisuudesta johtuvaa ympäristö- tai terveyshaittojen riskiä ei kunnostustyön jälkeen esiinny. Kohde sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella. Lähialueella on virkistys- ja liikunta-alueita, hotelli ja muuta matkailutoimintaa, joten vertailu tehdään valtioneuvoston asetuksen nro 214/2007 alempiin ohjearvotasoihin, joita käytetään yleisesti asuinalueiden maaperän puhdistamisen tavoitearvoina.

Selvitys käytettävästä puhdistusmenetelmästä

Maaperän pilaantuneisuuden kunnostus esitetään toteutettavaksi massanvaihtona. Alueelta poistetaan pilaantunut maa-aines, jonka pitoisuus ylittää ns. alemman ohjearvon. Pilaantuneet maamassat kuljetetaan sellaiselle käsittelylaitokselle, jolla on lupa ottaa vastaan pilaantuneita maamassoja.

Selvitys työn valvonnasta ja aikataulusta

Työnvalvoja ilmoitetaan ennen työaloittamista aloitusilmoituksessa. Puhdistustyö on suunniteltu tehtäväksi syksyllä 2016.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitus vastaanotettiin Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa 25.8.2016. Ilmoituksesta ei ole pyydetty kirjallisia lausuntoja, mutta hakemuksesta on keskusteltu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen viranhaltijan kanssa 29.8.2016.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti. Töiden toteuttamisessa on noudatettava seuraavia määräyksiä:

1. Kunnostustavoitteena ovat valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen nro 214/2007 mukaiset alemmat ohjearvot. Puhdistustaso on varmennettava riittävillä kenttä- ja laboratorionäytteillä, joiden ottaminen ja analysointi on tehtävä kunnostuksen valvojan kontrolloimana.

2. Poistettavat pilaantuneet maamassat, ja muut alueelta kunnostuksen vuoksi poistettavat jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely ja vastaanotto.
3. Pilaantuneiden maamassojen kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maamassojen pölyäminen on estettävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneita maa-aineksia kuljetettaessa on kuorman mukana seurattava siirtoasiakirja.
4. Mikäli poistettavaksi tulevia pilaantuneita maamassoja joudutaan pakottavasta syystä lyhytaikaisesti (alle kuukausi) varastoimaan kunnostustyömaalla, on varastointipaikalta otettava maaperästä jäännöspitoisuusnäytteet.
5. Kunnostustyölle on nimettävä valvoja. Kunnostustöiden valvoja vastaa siitä, että kunnostus toteutetaan ilmoituksen ja siitä annetun tämän päätöksen mukaisesti. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä kunnostuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Kainuun ELY-keskukselle ja Kuhmon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös kunnostustöiden päättymisestä. Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tulee varata mahdollisuus kunnostustöiden tarkastamiseen sovittavana aikana.
6. Kunnostustyön aikana tulee pitää työmaapöytäkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja kunnostuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Pöytäkirja on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan ja se on pyynnöstä esitettävä valvovalle viranomaiselle.
7. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joista aiheutuu tai uhkaa aiheutua tavanomaisesta poikkeavia päästöjä, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin päästöjen estämiseksi ja päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava viipymättä Kainuun ELY-keskukselle.
8. Kunnostustyöstä on laadittava loppuraportti, joka on toimitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Kuhmon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta ja viimeisten näytteiden ottamisesta. Loppuraportissa on esitettävä ainakin yhteenveto työmaapöytäkirjoista, tehdyistä kunnostustoimista ja kenttä- ja laboratoriotutkimusten tuloksista sekä esitettävä näytepisteiden sijainnit, toteutuneiden kaivantojen laajuus ja sijainti koordinaatistoon sidotulla kartalla sekä selvitys kaivannoista poistettujen maa-ainesten laadusta, määrästä ja sijoituspaikasta.

Ratkaisun perustelut

Määräys 1

Valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) 4 §:ssä määritellään ohjearvot. 4 §:n 2 momentin mukaan asuinalueilla sovelletaan alemmaa ohjearvoa. Ampumaradan läheisyydessä on hotelli, matkailu-, liikunta- ja virkistysalueita, jolloin alueelta on perusteltua edellyttää samaa puhtaustasoa kuin asuma-alueilta.

Kunnostustyön yhteydessä näytteenotolla selvitetään maaperän pilaantuneisuusaste. Laboratoriotutkimuksilla tarkistetaan kenttämittausten oikeellisuus. Ympäristön pilaantuneisuus tulee varmistaa, koska puhdistustöiden edetessä tilanne saattaa poiketa tutkimusvaiheen aikaisesta.

Määräys 2

Pilaantumisen ehkäisemiseksi on perusteltua viedä poistettavat maamassat ja alueella muut mahdollisesti olevat jätteet sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Jätteitä saa luovuttaa vain jätelain 29 §:n tarkoittamalle hyväksytylle jätteen vastaanottajalle.

Määräys 3

Pilaantuneiden massojen käsittelystä, välivarastoinnista, kuormauksesta ja kuljetuksesta on tarpeen antaa määräykset, ettei kunnostustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa lisäpilaantumista kiinteistöllä estetään mm. oikeanlaisen kuljetuskaluston ja -reittien valinnalla.

Jätelain 121 § mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneen maa-aineksen kuljetuksesta, kun sitä siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta, päivämäärästä ja kuljettajasta.

Määräys 4

Mikäli pilaantuneita massoja joudutaan välivarastoimaan alueella, lisäpilaantumisen estämiseksi tulee varastointiajan olla lyhyt. Varastointipaikalta on syytä ottaa jäännöspitoisuusnäyte pilaantumisen leviämisen estämiseksi.

Määräys 5

Valvojan nimeämisellä varmistetaan, että kunnostus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa. Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että viranomaiselle toimitetaan tieto kunnostustöiden suunnittelusta ajankohdasta ennen töiden aloittamista. Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi mahdollisuus kunnostustöiden tarkistamiseen on tarpeen.

Määräys 6

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa, laadun valvontaa, tarkkailua ja raportointia. Kunnostushankkeen työvaiheiden huolellinen ja

selkeä dokumentointi on tarpeellista viranomaisvalvonnan ohella myös puhdistamisprosessin loppuraportin laatimiseksi.

Määräys 7

Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys toimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi.

Määräys 8

Loppuraportin perusteella arvioidaan kunnostuksen lopputuloksen hyväksyttävyys sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet, kuten jälkiseurantarve. Loppuraportin laadun varmistamiseksi päätöksessä on tarpeen antaa vähimmäisvaatimukset raportin sisällöstä. Tietojen kokoaminen loppuraporttiin helpottaa tiedonhakua, mikäli kohteen historiaan on myöhemmin tarvetta perehtyä.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 1.10.2021 saakka.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5, 6, 7, 16, 17, 23, 133, 135, 136, 190, 191 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 24, 25, 26 §

Jätelaki 2, 5, 29, 30, 31, 121 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 11 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 (1731/2015)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös (sähköpostitse)

Ilmoittaja

Jäljennös päätöksestä (sähköpostitse)

Kuhmon kaupungin ympäristöviranhaltija

Suomen ympäristökeskus

Kainuun ELY-keskus/Juha Määttä, Jari Pesonen

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Kainuun ELY- keskuksen ja Kuhmon kaupungin ilmoitustauluilla ja internetissä Kainuun ELY-keskuksen sivuilla.

Lisätietoja päätöksestä

Ylitarkastaja Tatu Turunen, puh. 0295 023 892.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 220 euroa.

Päätöksen maksu määräytyy Valtioneuvoston asetuksen (1731/2015) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 mukaisesti ilmoituksen käsittelyyn kuluneen ajan perusteella (4 tuntia x 55 euroa/tunti). Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muutosta saavat hakea kirjallisella valituksella ilmoituksen tekijä ja ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, sekä laitoksen sijaintikunnan kunnanhallitus ja sellaiset viranomaiset, joiden tehtävänä on valvoa asiassa yleistä etua.

Kainuun ELY-keskus, Ympäristö- ja luonnonvarat –vastuualue

Yksikön päällikkö

Sari Myllyoja

Ylitarkastaja

Tatu Turunen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen valitusajassa hallinto-oikeudelle.

Valitusaika

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen antamispäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. **Valitusaika päättyy 6.10.2016.**

Valituksen sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan asianosaiselle tiedottaa
- päätös, johon haetaan muutosta ja
 - miltä kohdin muutosta haetaan
 - mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi sekä
 - millä perusteilla muutoksia vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituskirjelmään on liitettävä

- ilmoitusta koskeva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituksen toimittaminen perille

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Lähettäjän vastuulla asiakirjat saadaan lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä taikka sähköpostilla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen viraston aukiolon päättymistä. Sähköpostitse lähetettyjen asiakirjojen pitää olla kirjaamon sähköpostiosoitteessa ennen viraston aukiolon päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 97 euroa. Mainitussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42611, telekopio 029 56 42760

Aukioloaika: klo 8.00–16.15

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Myllyoja Sari 06.09.2016 10:15